

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ (Public Prosecution) ซึ่งมีพนักงานอัยการเป็นองค์กรในการดำเนินคดีที่สำคัญอีกองค์กรหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด พนักงานอัยการมีหน้าที่ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และโดยหลักแล้วพนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนฟ้องร้องหรือรับผิดชอบในการตรวจสอบความจริงในชั้นเจ้าพนักงาน ดังนั้นทุกประเทศอัยการจึงมีอำนาจเริ่มคดีและมีอำนาจสอบสวนได้ด้วย เพื่อให้พนักงานอัยการมีข้อมูลเพียงพอในการตั้งคดีได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ พนักงานอัยการนอกจากจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในคดีอาญาแล้วยังมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชนด้วย

การดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้องคดีนั้น การสอบสวนฟ้องร้องเป็นกระบวนการเดียวกันและผู้รับผิดชอบคือ พนักงานอัยการ แต่ตามประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันแยกการสอบสวนฟ้องร้องออกจากกันโดยเด็ดขาด พนักงานสอบสวนจึงมีอิสระจากพนักงานอัยการ พนักงานอัยการก็ไม่สามารถกำหนดทิศทางในการสอบสวนและไม่อาจทราบข้อเท็จจริงในทางคดีตั้งแต่เริ่มต้นคดีได้ เนื่องจากระบบการสอบสวนคดีอาญาในประเทศไทยนั้น พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนได้โดยอิสระและเด็ดขาดปราศจากการตรวจสอบจากองค์กรอื่นในระบบกระบวนการยุติธรรม จึงเห็นได้ว่าองค์กรอื่นในกระบวนการยุติธรรมเช่นทนายความ พนักงานอัยการ และศาลไม่อาจรับรู้และตรวจสอบถึงการทำงานของพนักงานสอบสวนได้ รวมถึงพนักงานอัยการของไทยไม่มีบทบาทในเชิงรุก (Active) เนื่องจากหลักการแบ่งแยกอำนาจการสอบสวนกับการฟ้องร้องออกจากกันโดยเด็ดขาด ทำให้พนักงานอัยการไม่มีบทบาทในการสอบสวน ซึ่งแตกต่างจากระบบอัยการสากลที่พนักงานอัยการมีบทบาทมากไม่ว่าจะเป็นการสอบสวนหรือการฟ้องคดี เนื่องจากเป็นกระบวนการเดียวกันไม่แบ่งแยกออกจากกันเช่นในระบบกฎหมายไทย ทำให้

บทบาทของพนักงานอัยการของไทยไม่มีความชัดเจน โดยเฉพาะพนักงานอัยการที่เข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานอัยการที่พิจารณาสั่งคดีเป็นคนละคนกัน ทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาขาดความต่อเนื่องของการดำเนินคดี

ในทางปฏิบัติพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการสั่งคดีและดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลในฐานะที่เป็นเสมือนหนึ่งนายแผ่นดินกลับมิได้รู้เห็นถึงการดำเนินการของพนักงานสอบสวนเพราะไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการรวบรวมพยานหลักฐาน คงมีหน้าที่แต่เพียงพิจารณาข้อเท็จจริงไปตามสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนจัดทำขึ้นเท่านั้น ระบบกฎหมายดังกล่าวทำให้พนักงานอัยการไม่สามารถที่จะตรวจสอบถึงความถูกต้องของพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนได้รวบรวมไว้นั้นได้ การนำเสนอคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนได้จัดทำขึ้น แต่ทว่าหากข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนเกิดการคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ก็ย่อมส่งผลให้การนำเสนอข้อเท็จจริงในคดีต่อศาลของพนักงานอัยการย่อมคลาดเคลื่อนตามไปด้วย

หากพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติของประเทศไทยและระบบการดำเนินคดีอาญาในระบบต่างๆ แล้วจะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการดำเนินคดีอาญาคือ การหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาการด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพมากขึ้น วัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีอาญาจึงเพิ่มขึ้นจากเดิมและรวมถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในคดีอาญาด้วยเช่นกัน ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่าควรทำอย่างไรเพื่อจะให้วัตถุประสงค์ทั้งสองประการดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้กันได้อย่างสมดุล ประเทศต่างๆจึงพยายามกำหนดให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่หาตัวผู้กระทำความผิด โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ตลอดจนการควบคุมการใช้อำนาจขององค์กรให้เหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้องค์กรดังกล่าวใช้อำนาจเกินขอบเขตจนเป็นผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม

สำหรับประเทศไทยนั้นแม้ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยจะได้รับแบบอย่างมาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศในภาคพื้นยุโรป แต่พนักงานอัยการกลับไม่มีบทบาทในการสอบสวนเหมือนดังเช่นในภาคพื้นยุโรป กล่าวคือพนักงานอัยการของไทย คงมีแต่เพียงอำนาจในการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมเท่านั้น และนอกจากนี้การที่พนักงานอัยการไม่เคยรู้เรื่องการสอบสวนในคดีมาตั้งแต่ต้น

จนกระทั่งได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนพร้อมกับความเห็นของพนักงานสอบสวน จึงจำเป็นต้องใช้เวลาศึกษาสำนวนอีกครั้งหนึ่งทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมาก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือพนักงานอัยการมีหน้าที่กึ่งตุลาการ (quasi judicial) ที่จะต้องชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานต่างๆ ก่อนนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลต่อไป ดังนั้นการที่ให้พนักงานอัยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสอบสวนตั้งแต่ที่คดีอาญาได้เกิดขึ้นและเริ่มมีการสอบสวนตั้งแต่ต้นย่อมทำให้เกิดความรอบคอบ และทำให้ความผิดพลาดในคดีลดน้อยลง จึงเป็นที่เห็นได้ว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาในชั้นสอบสวนเป็นกระบวนการที่สำคัญ เนื่องจากเป็นก้าวแรกของการค้นหาความจริงในคดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีอาญาที่มีเด็กมีส่วนเกี่ยวข้องนั้น ไม่ว่าเด็กนั้นจะอยู่ในฐานะเป็นผู้เสียหาย เป็นพยาน หรือเป็นผู้ต้องหาก็ตามจึงเป็นคดีที่จะต้องให้ความสำคัญและการคุ้มครองเป็นกรณีพิเศษ

เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์ที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอบสวนและขั้นตอนการดำเนินคดีเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในคดีอาญาเป็นสำคัญ จึงได้มีการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน อันได้แก่ พนักงานอัยการ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และบุคคลที่เด็กร้องขอให้มาส่วนร่วมอยู่ด้วยในการสอบสวน เนื่องจากเห็นว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีส่วนช่วยในการคุ้มครองสิทธิของเด็กได้ โดยจะมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่แตกต่างกันออกไปตามหน้าที่และความสามารถของแต่ละสาขาวิชาชีพ ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือต้องการช่วยเหลือเด็กให้พ้นจากการกระทำที่รุนแรงและเป็นการคุ้มครองสิทธิของเด็กให้ได้รับการดูแลที่เหมาะสมและเป็นธรรม แต่ทว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีการแก้ไขใหม่ดังกล่าวยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพนักงานอัยการในการเข้าร่วมถามปากคำเด็กเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวนนั้นยังไม่ชัดเจนว่าพนักงานอัยการมีบทบาทและอำนาจหน้าที่เพียงใด กล่าวคือ กฎหมายคงกำหนดให้พนักงานอัยการ “เข้าร่วมในการถามปากคำเด็ก” ซึ่งในทางปฏิบัติพนักงานอัยการคงมีบทบาทเพียงเข้าร่วมในการถามปากคำเด็กโดยการดำเนินการของพนักงานสอบสวนเท่านั้น มิได้มีบทบาทในการเข้าร่วมการสอบสวนในทางเนื้อหาหรือกำหนดทิศทางของการสอบสวนด้วยแต่อย่างใด ดังนั้น

การเข้าร่วมถามปากคำเด็กของพนักงานอัยการจึงไม่อาจอำนวยความสะดวกธรรมชาติและคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กได้อย่างเต็มที่สมตามเจตนารมณ์ของการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นสำคัญ จึงเห็นควรที่จะหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขต่อปัญหาดังกล่าวในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นการสอดคล้องกับสภาพและเงื่อนไขในการเข้าร่วมการสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กให้ชัดเจนว่าเข้าร่วมสอบสวนในฐานะใด และเนื่องด้วยขอบเขตอำนาจของพนักงานอัยการในการเข้าร่วมการสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่เป็นเด็กในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบพยานในชั้นพิจารณาของศาลนั้น ได้มีกฎหมายบัญญัติถึงวิธีการไว้ โดยเฉพาะว่าให้สามารถนำพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนมาใช้ได้โดยตรงในชั้นพิจารณาของศาล ทั้งยังให้อำนาจศาลในการรับฟังสืบพยานที่ภาพและเสียงของคำให้การในชั้นสอบสวนดังกล่าวเป็นพยานได้เสมือนเป็นคำเบิกความของพยานในชั้นพิจารณา การสอบสวนพยานหรือผู้เสียหายที่เป็นเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งการสืบพยานในชั้นพิจารณาคดีของศาลซึ่งเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการโดยแท้ ดังนั้นจึงสมควรให้พนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการในการฟ้องคดีและสืบพยานเป็นผู้ดำเนินการในชั้นสอบสวนในลักษณะที่สามารถควบคุมและกำหนดทิศทางการสอบสวนได้ในฐานะที่เป็นหัวหน้าของพนักงานสอบสวน

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาตามกฎหมายของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศแล้วจะพบว่า ไม่ว่าจะเป็นประเทศฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หรือแม้กระทั่งประเทศญี่ปุ่น ล้วนเป็นประเทศที่ใช้ระบบการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐทั้งสิ้น ซึ่งประเทศทั้งสามนี้ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการสอบสวนโดยการกำหนดบทบาทของพนักงานอัยการให้เป็นผู้เริ่มต้นคดี และมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการสอบสวนด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสอบสวนแทนก็ได้ แต่ให้อยู่ภายใต้คำสั่งของพนักงานอัยการ โดยพนักงานอัยการเป็นผู้กำหนดทิศทางการสอบสวน จะเห็นได้ว่าพนักงานอัยการได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการร่วมตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมองค์กรอื่นในฐานะที่เป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาชั้นสอบสวน การที่พนักงานอัยการของต่างประเทศมีอำนาจทำการสอบสวน ทำให้พนักงานอัยการรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ มาตั้งแต่เริ่มต้นของคดี

รวมถึงมีบทบาทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในคดีอาญา และแม้ว่าจะมีการกำหนดอายุของเด็กหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการสอบปากคำเด็กที่แตกต่างกันออกไปก็

ตามแต่ก็เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ แต่โดยกฎหมายนั้นๆ ก็บัญญัติขึ้นมาเพื่อจุดประสงค์เดียวกันคือ เพื่อต้องการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นสำคัญดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น รวมถึงกำหนดให้มีกระบวนการพิเศษในชั้นสอบสวน และให้มีบุคคลในต่างสาขาวิชาชีพ่วมกันเพื่อค้นหาความจริงและให้การคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กในคดีอาญาให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กพูดความจริง ป้องกันการทำให้เด็กเกิดความหวาดกลัว ตื่นตระหนก หรือถูกข่มขู่อันเนื่องมาจากการเผชิญหน้ากับผู้ต้องหาหรือจำเลย หลีกเลี่ยงการตอบคำถามซ้ำในชั้นสอบสวนและป้องกันมิให้ใช้คำถามที่เป็นการตอกย้ำจิตใจของเด็กให้เลวร้ายยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงสภาพร่างกายและจิตใจของเด็ก และเพื่อรักษาไว้ซึ่งพยานหลักฐานมิให้เกิดการคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง อันเป็นการให้หลักประกันเบื้องต้นแก่เด็กว่าให้มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเต็มที่และมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น

แม้ว่ากฎหมายของประเทศไทยจะมีแนวทางดังกล่าว แต่กฎหมายของไทยก็ยังเน้นในการได้มาซึ่งข้อเท็จจริงจากเด็ก โดยมุ่งเน้นแต่เพียงการต้องการข้อความจริงหรือข้อเท็จจริงจากเด็กเท่านั้นจนละเลยการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ไปโดยปริยาย ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวนดังกล่าวนี้ ไม่ว่าจะเป็กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในบรรดากลุ่มสาขาวิชาชีพต่างๆ ยังขาดความพร้อมและความเข้าใจในเจตนารมณ์ของกฎหมายกับการได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในกระบวนการชั้นสอบสวนทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเป้าหมายที่มุ่งที่จะคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นสำคัญ และจากปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งหมด จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะดังที่จะกล่าวต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาของการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550 พบว่าการบังคับใช้กฎหมายยังมีได้ประสบความสำเร็จ สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายเท่าที่ควร ซึ่งรวมถึงในส่วนของบทบัญญัติของกฎหมายบางส่วนยังไม่มีควมชัดเจนพอและยังมีข้อจำกัดอยู่มาก โดยเมื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศญี่ปุ่น และออสเตรเลีย

ว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นมาตรฐานของสหประชาชาติแล้วจะเห็นได้ว่า แนวทางการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวนของไทยควรที่จะต้องมีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยที่การประชุมร่วมกันนั้นไม่ควรที่จะยึดติดในกรอบของตัวบทกฎหมายเท่านั้น แต่ควรที่จะพิจารณาถึงแนวคิดในการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นสำคัญ เพื่อสรุปปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวน และจะต้องมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันและควรจัดทำคู่มือในทางปฏิบัติออกมาโดยแยกเป็นการดำเนินการในชั้นสอบสวนและในชั้นพิจารณาของศาล ซึ่งอาจจะต้องอาศัยแนวทางของกฎหมายต่างประเทศเข้ามาช่วยในการกำหนดแนวทางในทางปฏิบัติ

การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กของประเทศไทย ประเทศฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หรือแม้กระทั่งประเทศญี่ปุ่น ล้วนแต่พบว่ากฎหมายจะมีเป้าหมายหรือเจตนารมณ์เป็นอย่างเดียวกัน กล่าวคือ มุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในคดีอาญาเป็นสำคัญทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550 จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการพิเศษในการถามปากคำเด็กในคดีอาญาของไทยเข้ามาอันอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็นมาตรการที่ก้าวหน้าและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลกับประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม แต่ทว่าเนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ในทางปฏิบัติของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กจึงมีปัญหาที่เป็นบทกฎหมายและข้อจำกัดอยู่มาก ซึ่งเห็นควรปรับปรุงแก้ไขดังต่อไปนี้

1. ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ วรรคหนึ่งในเรื่องการสอบปากคำผู้เสียหายที่เป็นเด็กนั้น ควรจะกำหนดบทบาทของพนักงานอัยการให้มีอำนาจในการกำกับกับการสอบสวนผู้เสียหายที่เป็นเด็กด้วยตนเองโดยตรง เพราะพนักงานอัยการจะได้ทราบข้อเท็จจริงหรือข้อมูลโดยตรงซึ่งจะเป็นผลดีในการพิจารณาในชั้นศาลด้วย หรือมีอำนาจในการออกคำสั่งให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งได้ เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันแยกการสอบสวนกับการฟ้องร้องคดีออกจากกันโดยเด็ดขาด ทำให้พนักงานสอบสวนมีอิสระจากพนักงานอัยการ พนักงานอัยการจึงไม่สามารถกำหนดทิศทางในการสอบสวนได้ ถือว่าบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวยังไม่เอื้ออำนวยต่อการให้พนักงานอัยการเข้าไป

คุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในชั้นสอบสวนได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเด็กไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

2. ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ วรรคห้า ในกรณีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจรอบุคคลที่เกี่ยวข้องในการสอบปากคำได้ หมายถึงเฉพาะบุคคลที่เด็กร้องขอเท่านั้น และควรกำหนดให้พนักงานอัยการเข้ามาตรวจสอบในกรณีเหตุจำเป็นเร่งด่วนดังกล่าวด้วย เนื่องจากกรณีจำเป็นเร่งด่วนต้องมองในแง่ของการคุ้มครองตัวเด็ก และบุคคลที่เด็กร้องขอมากกว่าที่จะอำนวยความสะดวกหรือเอื้อประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเหตุจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งที่จะถือว่าไม่อาจรอได้ในการสอบปากคำ คือ เหตุจำเป็นเร่งด่วนที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กเอง เช่น ผู้เสียหายที่เป็นเด็กใกล้จะเสียชีวิต หรือเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เด็กร้องขอเอง เช่น ป่วย ได้รับอันตรายสาหัส ประสบอุบัติเหตุ หรืออยู่ต่างประเทศ เหล่านี้เป็นต้น จึงจะถือว่าเป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วนอย่างแท้จริง

3. ควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบของสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ. 2543 ข้อ 16 วรรคสาม ในเรื่องบทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่เป็นเด็กนั้นควรกำหนดให้ “พนักงานอัยการที่เข้าร่วมสอบสวนเป็นพนักงานอัยการในการพิจารณาสั่งคดีด้วย” พนักงานอัยการควรจะมีบทบาทในเชิงรุกในกระบวนการสอบสวนมากกว่านี้ เพื่อให้การสั่งคดีของพนักงานอัยการมีข้อมูลเพียงพอและมีความสัมพันธ์กับการที่พนักงานอัยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีที่ผู้เสียหายเป็นเด็ก เห็นว่าควรกำหนดให้พนักงานอัยการที่เข้าร่วมสอบสวนเป็นพนักงานอัยการในการพิจารณาสั่งคดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญาและเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินคดีอาญา และเพื่อเพิ่มบทบาทของพนักงานอัยการให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติ โดยคำนึงถึงประโยชน์อันสูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามข้อเสนอแนะดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้คงเป็นแต่เพียงแนวทางหนึ่งที่เห็นว่าน่าจะนำมาปรับปรุงและพัฒนาได้ในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในคดีอาญาในชั้นสอบสวนให้ดียิ่งขึ้น โดยมุ่งหมายที่จะคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็กเป็นสำคัญให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลในนานาอารยประเทศ และหากมีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะดังที่กล่าวมานี้จะ

ก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย
และส่งผลให้เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือมากขึ้นต่อไป